

Nr 28

Av herr **Sjöholm**, om översyn av inkassofirmornas verksamhet.

Ett av många förekommande relationsförhållanden mellan individer i det moderna samhället är borgenär—gäldenär, fordringsägare—betalningsskyldig. Förhållandet är icke till sin natur kontroversiellt, men motsättningar av mer eller mindre allvarligt slag uppstår lätt och är därför talrika. Eftersom krav på betalning kan framställas långa tidrymder efter skuldens uppkomst och någon form av hederskodex eller något etiskt minimum icke reglerar kravens utformning torde med fog kunna påstås att många människors tillvaro förpestas och förmörkas i ett måhända livslångt gäldenärsförhållande. En tidsenlig samhälls- och människosyn måste reagera mot detta.

Vad som i detta sammanhang närmast faller i blickpunkten är den rika flora av inkassofirmor som växt upp i den jordmån som beretts av den urartande avbetalningshandeln. Det har gått dithän att sedan väl köparens namn kommit på kontraktet — icke sällan genom direkt vilseledande förespeglningar och starkt förkastliga metoder — köparen vid utebliven betalning utsätts för en ihållande press där rena trakasserier och de mest oblyga beteenden kommer till flitig användning. Häri ingår bl. a. att åsätta kravbrev stämplade utanpå kuverten av sådan innebörd att skadeuppsåtet är uppenbart. Inneliggande hotelsebrev är utformade i syfte att skrämja gäldenären till underkastelse genom att utmåla de faror eller fasor som skall drabba henne eller honom om betalning uteblir. Det kan med allt fog konstateras att många av dessa inkassobyråer — det finns givetvis undantag som bekräftar regeln — icke är vad man skulle kunna kalla samhällsrena. För dem överstiger synbarligen profitvärdet vida människovärdet.

Inom affärsvärlden gäller begreppet god affärssed. Det borde kunna övervägas om det inte skulle kunna vara möjligt att införa något liknande inom det speciella skede av en affärstransaktion som innesluter krav och inkassering. "God krävsed" skulle vara välkommen härvidlag.

Samhället bör icke stillatigande åse hurusom den överlägsne (fordringsägaren) begagnar vilka utmanande och stötande metoder som helst gentemot den underlägsne partnern (gäldenären). Intresset att få betalt kan icke av samhället sanktioneras såsom varande överordnat varje annat intresse. Av bl. a. rent sociala skäl bör den svagare kontrahenten här skyddas. Detta kan sägas vara så mycket mera berättigat som det skydd för avbetalningsköparen som avbetalningslagen åsyftats tillhandahålla i praktiken

slagit slint i stor utsträckning. Det torde icke vara omöjligt att på samhälleligt initiativ genomföra en ytterst nödvändig sanering av inkassofirmornas affärsmetoder. En tänkbar väg är något slag av legitimation eller auktorisation med inbyggd hyfsning av metoder och språk. Det måste sättas stopp för oskicket att pina pengar — ibland kanske livet — av människor för att de av oförstånd eller förledda av skrupelfria och samvetslösa agenter iklätt sig ekonomiska förpliktelser som de icke förmår infria.

Med åberopande av vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära att inkassofirmornas verksamhet måtte göras till föremål för en allmän översyn utifrån de synpunkter som i motionen framhävts och för tillgodoseende av dess syften.

Stockholm den 13 januari 1969

Sten Sjöholm (fp)
